

הצעת פתרון בחינת הבגרות בגאוגרפיה בראשי פרקים

מוגשת על-ידי
רשת אנקורי.
הפתרון נכתב על-ידי

אמנון אפשטיין,
ד"ר זיוה הוכמן,
נעם טובול,
אילנית גולדשטיין

מצוות מורי הרשת
ניתן למצוא את הפתרון גם ב-

www.ankori.com
www.yeditchon.co.il

בגרות
ופסיכומטרי
1.800.85.85.85

גאוגרפיה של ארץ ישראל

- ירושלים**
  - שלושה גורמי מיקום הם: 1. עיר דתית מקודשת לאיסלם, לנצרות וליהדות. 2. אקלים ים תיכוני נוח לחקלאות, אדמה פוריה. 3. עיר מוקפת חומה בעבר - ביטחון.
  - המבנה הטופוגרפי של ירושלים הוא הררי, מקשה על התפתחות בשטח הבנוי כרצף טריטוריאלי, לכן ההתפרשות היא שכונות שכונות מסביב לעיר.
  - הסיבות הם: 1. עיר בירה המספקת שירותים לסביבתה, לדוגמה ריבוי של בתי חולים, אוניברסיטאות. 2. איזור פיתוח א' לתעשיות עתירות ידע וקריבה לכוח אדם מיומן.
- כלכלת ישראל והגלובליזציה**
  - התהליכים שתרמו להשתלבות כלכלת ישראל בכלכלה הגלובלית הם: 1. חתימה על הסכמי שלום עם ירדן ומצרים. 2. הסכמי סחר חופשי עם השוק האירופאי המשותף עם מדינות אמריקה הצפונית.
  - יתרון אחד – פתיחת שווקים חדשים לתוצרת מישראל. חסרון אחד – תחרות עם שווקים חדשים. דוגמא אחת לענף שמשגשג הוא "תעשיות עתירות ידע", במיוחד בתחום הביטחוני. דוגמא אחת לענף שנפגע מההשתלבות הוא "תעשיות הטקסטיל", למשל מפעלי טקסטיל שעברו לירדן.
- בקעת הירדן**
  - שני הבדלי אקלים בין צפון בקעת הירדן וחלקה הדרומי: אקלים ערבי 400-200 מ"מ גשם בשנה בחלקה הצפוני אל מול אקלים מדברי פחות מ-200 מ"מ גשם בשנה בחלקה הדרומי. משרע טמפי יומי נמוך באופן יחסי למשרע טמפי יומי גבוה בחלקה הדרומי. % לחות גבוהה באופן יחסי בחלק הצפוני אל מול % לחות נמוך בחלקה הדרומי.
  - גורמים להבדלים: גורם אקלים עולמי השתנות האקלים על פני קווי הרוחב חלקו הצפוני מושפע יותר מאקלים עולמי ממוזג, אל מול חלקו הדרומי המושפע יותר מאקלים הסובטרופי מדברי. גורם אקלים מקומי - תופעת מדבר בצל גשם הגורמת לאקלים מדברי בחלקו הדרומי של האזור. משרע טמפי גבוה יותר בחלק הדרומי כתוצאה מהאקלים המדברי וכסות הקרקע החשופה.
  - יתרונות כלכליים יחודיים לבקעת הירדן: אקלים מדברי ש"הפך למונף" לפיתוח חקלאות מודרנית הנהנת מאקלים חם כל ימות השנה ומאפשר יצוא לאירופה בעיקר בעונת החורף (גידולים מבכירים). אזור בעל אינטסיביות נמוכה של שמושי קרקע ומכאן שמחירי הקרקע נמוכים. פיתוח תיירות בבקעה המתבססת על תיירות מדברית, צליינות, אתרים היסטוריים ארכיאולוגיים.
- רכבת תפורות מסילות הברזל**
  - הרכבת הבינעירונית המנצלת את המבנה הטופוגרפי לאורך מישור החוף. 2. הרכבת מדימונה אל נמל אשדוד (דרך ב"ש) 3. רכבות פרברים במטרופולין ת"א וחיפה.
  - מטרות לפיתוח הרכבת 1. חובלת מטענים – מחצבים ממפעלי הפוספטים אל נמל אשדוד. 2. צמצום עומסי התחבורה בגוש דן, והסעת המונים דבר שיקל על היוממות ויפחית עלויות. 3. הפחתת זיהום האוויר והפחתת הקטל בדרכים – תאונות הדרכים. 4. חיבור מרכזי אוכלוסייה.
  - קו הרכבת למודיעין הוקם כדי להפחית את הגודש בכבישים ולאפשר גישה נוחה לעיר מודיעין שאמורה לקלוט אוכלוסייה רבה בעתיד, עם נגישות נוחה לנתבי"ג ולנתיבי איילון.
- זיהום נחלים**
  - גורמים לזיהום נחלים במישור החוף: צפיפות גבוהה של אוכלוסייה, ריבוי תעשיות, אינטנסיביות שימושי קרקע גבוהה ולפיכך ריבוי שפכים ביתיים ותעשייתיים.
  - נחל לכיש – מזוהם יותר בחלקו המערבי, אזור מאוכלוס יותר, ריכוז תעשיות ביניהן תעשיות כבדות וכימיות מזהמות הממוקמות סמוך לנמל אשדוד. נחל חדרה – זיהום רב בחלקו המערבי שהולך ומתמעט כשנעים מזרחה, אזור עם ריכוז אוכלוסייה גבוה יותר, תעשיות ותחנת כוח.
  - בתהליך שיקום נחל יש בראש ובראשונה ליצור שיתוף פעולה בין הרשויות בהן זורם הנחל, לפתח מכוני חימצון, להפנות אליהם את השפכים ולצמצם זיהום מי הנחל, לנקות את הנחל ממפגעים שונים, לעזור בחידוש מערכת החי והצומח בנחל וסביבתו, הזרמת מי קולחין לשיקום הנחל. נחל חדרה הינו נחל הנמצא בתהליך שיקום.
- אילת – מדרש תמונה**
  - קרבה לאזור בתי מלון למבני מגורים – מגבלות בטיחות ומטרדים אקולוגיים כמו רעש. 2. שדה קטן במרכז העיר לא מסוגל לקלוט מטוסים גדולים ולא ניתן להרחיבו במקומו הנוכחי במיוחד לאור הגידול הרב במספר הנוסעים, תופס שטח יקר שניתן ליעדו לתיירות.
  - בתי מלון גדולים ובריכות שחייה. 2. חופי רחצה. 3. מעגן ליאכטות וספינות טיולים. בתי המלון הסמוכים לקו החוף, שבהם החדרים פונים אל הים, וחופי הרחצה הקרובים להם יוצרים אטרקציה לתיירות חורף, קרבתם למעגן היאכטות מאפשרת לתייר לשלב תחומי נופש רבים ולהנות מחופשה מושלמת.
- מאמר - "שינויים בתפיסת המדבר"**
  - מצוקת מים חריפה, העדר משקעים בכמות מספקת, אדוי גבוה, ארועי קרה. שטפונות שקשה לצפות אותם מראש. 2. רמת פוריות נמוכה של הקרקע, לס וחמדה. 3. ריחוק רב ממרכז הארץ, מאזור הגלעין. 4. שטח עצום מוקצה לצרכי צה"ל.
  - פיתוח חקלאי: ירקות חורף (מבכירים), שימוש בטפטפות, חממות, שמוש במי הנגר העולי. 2. פיתוח תיירות: תיירות מרפא בערד וים המלח, הפיכת המכתש הגדול לאתר תיירות כחלון גאולוגי, שרידים ארכיאולוגיים כמו הערים הנבטיות. תיירות נופש באילת, כולל חודשי החורף. 3. תעשייה: ניצול המחצבים בנגב כמו הפוספטים באזור המכתשים, אשלג מגנזיום ברום וכלור באזור ים המלח, לפיתוח תעשייה כימית /או הובלת חומרי הגלם לנמל אשדוד לצורכי יצוא.

המזרח התיכון

8. הגירה במזרח התיכון
- א. הכיוון העיקרי הוא הגירה מהכפר אל העיר לדוגמה: מצרים שבה שיעור הגירה גבוה מעמק הנילוס לקהיר.
- ב. התפתחות שכונות עוני בערים הגדולות, תשתיות לקויות למשל רובע המתים בקהיר. 2. מצוקת אבטלה גבוהה. 3. חומר נפץ חברתי. בעיות אלה מבטאות את בעיית התפוצצות האוכלוסין.
- ג. ממשלת מצרים ניסתה לפזר אוכלוסיה למדבר המערבי אל העמק החדש, פרויקט הערים החדשות, פיתוח אזור תעלת סואץ וסיני.
9. כלכלת לבנון
- א. פיתוח תיירות – אזורי הר מושלגים, תיירות סקי שמשכה את עשירי המזה"ת. חופי ים ואקלים ים תיכוני, שמש ים תיכונית, תיירות קייט ונופש. פיתוח חקלאות – קרקעות פוריות בעמק העסי ובמישור החוף, אקלים ים תיכוני מגוון בסיס לחקלאות מגוונת. שלחן, מטעים, נשירים. פיתוח מילים ותעשיות – מוצא ימי נוח, קרבה יחסית לאירופה, צנורות נפט שהגיעו עד לצידון ולטריפולי. כלכלה ליברלית שמשכה השקעות למדינה.
- ב. לפני מלחמת האזרחים: בסיס כלכלי איתן שנשען על תחום תיירות והבנקאות, חקלאות משגשגת.
- ג. מלחמת האזרחים היתה גורם הרסני לכלכלת לבנון. המצב הבטחוני הביא לקריסת התיירות וענף הבנקאות, וכמו כן פגיעה במערך החקלאי. למעשה בשל המלחמה "נשמט" הבסיס הכלכלי של לבנון.

מים במזרח התיכון

10. מים במזרח התיכון
- א. גורמים להחמרת בעיית המים במזרח התיכון: עליה בצריכה כתוצאה מגידול דמוגרפי ועליה ברמת החיים. הרס מקורות מים קיימים – זיהום נחלים ע"י שפכים זיהום אקוירפריים והמלחת מי תהום, כאשר עם השנים יש יותר שפכים ביתיים ותעשייתיים. התחממות האזור, ירידה בכמות המשקעים לאורך השנים – מדובר.
- ב. בפרט – נהר משותף לשלוש מדינות: ראשיתו בתורכיה זורם לסוריה ומשם לעירק. סיכסוך בין המדינות לאורך הנהר: תורכיה – זכות ראשונית באזור המקורות. סוריה – מקור מים מרכזי בחלקה המזרחי. עירק – זכות היסטורית על הנהר. כל מדינה מעוניינת להשתמש בכמות מים עצומה מעל ליכולת הנהר לספק אותה, תורכיה הקימה את סכר אטא תורק גם משיקול פוליטי שבו היא רוצה להעביר אוכלוסיה תורכית לאזור שבו יש מיעוטים ארמנים וכורדים העוינים אותה. סוריה תומכת במיעוט הכורדי למורת רוחה של תורכיה. היעדר שיתוף הפעולה בין המדינות כבר הסב נזקים לסוריה.

סכר אסואן והשפעותיו

11. סכר אסואן והשפעותיו
- א. 1. יוסת זרימה ומניעת הצפות כך שתובטח אספקה קבועה של מים כל השנה. 2. הרחבת השטח המושקה באמצעות סכרי הטייה ותעלות השקיה כמו תעלת יוסוף לאזור פיום. 3. תוספת עונת יבול – ניצול יעיל יותר של שטחים מעובדים, כך שניתן להוציא שלושה יבולים בשנה.
- ב. 1. המלחת קרקעות ומקורות מים בעקבות חדרת גלי ים אל הדלתה. 2. פגיעה בתהליך הדישון הטבעי משום אובדן הסחף.
12. מאמר – "אוכלוסייה, הגירה ותעסוקה במדינות הנפט במפרץ"
א. הגירה ממדינות עניות למדינות עשירות במשאבים כלומר למדינות הנפט. הגירה של עובדים מיומנים ובלתי מיומנים. מעמדם של המהגרים היה זמני רק מעטים זכו לאזרחות. בשלב הראשון הם הגיעו בגפם והעבירו כספיים אל המשפחות בארצות המוצא.
- ב. המהגרים הזרים יצרו חשש לסיכון השלטון משום שהם היוו רוב בכלל האוכלוסיה. השתלטות על מקורות התעסוקה וחשש לתמחים חברתיים בינם לבין האזרחים המקומיים. מדינות המפרץ התקשו לממן את השירותים למהגרים במסגרת מדיניות הקיצבה.
- ג. 1. העובדים הזרים לא קיבלו אזרחות, הוטלו עליהם מסים. 2. עידוד התעסוקה המקומית ע"י חכסות נשים למעגל העבודה, ומתן מענקים לסטודנטים לרכוש השכלה גבוהה. עידוד הילודה ע"י תמריצים בדיוור ומענקי נישואין.

גאוגרפיה חבלית - ארה"ב

1. תחנות כוח הידרו-אלקטריות
- א. תחנות הידרו-אלקטריות – אנרגיה יידידותית לסביבה, לא מתכלה, מצמצם תלות ביבוא נפט ופחם, אנרגיה זולה.
- ב. תפוקת חשמל גבוהה בעיקר במדינות חוף האוקיינוס השקט. הגורמים: הימצאות נהרות גדולים בעלי משטר זרימה חזק וקבוע, שיפוע חד בין אזורי הרי הרוקי והחוף, כמות משקעים רבה באזור מקורות הנהרות. נהרות בולטים – קולרדו, קולומביה, למשל סכר הובר וסכר גרנד קולי.
- ג. סחרון במיקום תחנות הכוח – מיקום קשיח סמוך לאזור הנהרות, מרוחק באופן יחסי מריכוזי אוכלוסיה גדולים ומאזורים בעלי פוטנציאל תעשייתי. באזורים מסויימים יש קושי לפתח התישבות ותעשייה, עלות ההתקנה של תחנת הכוח גבוהה.
2. העיר ניו יורק
- א. 1. אסטואר המאפשר נמל טבעי עמוק מים. 2. קירבה לשער ההגירה לאירופה, צומת דרכים ימי ואוירי. 3. טופוגרפיה שטוחה. 4. סלעי יסוד המאפשרים בניית גורדי שחקים.
- ב. 1. עיר נמל עם כל השרותים הנלווים. 2. מע"ר ובו ריכוז של שרותים פיננסיים כמו הבורסה. 3. תיירות עסקית ופוליטית. 4. מרכזי תרבות ובידור. 5. תעשיית טקסטיל.
3. עיצוב קרחוני
- א. הקרחונים עיצבו את הנוף בצפון ארה"ב, במיוחד בצפון האפלצים, האגמים הגדולים, הרי הרוקי בחלקם הצפוני ובאלסקה. וזאת משום שסניגת הקרחונים החלה בקוטב הצפוני, חצתה את קנדה והסתיימה בצפון ארה"ב.
- ב. 1. המורנים שקעו באזור האגמים יצרו לחץ על פני הקרקע ובכך נוצרו ימות גדולות המהוות נתיב שייט של כ-2500 ק"מ דבר שאיפשר הובלת חומרי גלם ופיתוח תעשייתי בשיקגו ודטרויט, היה צורך בתאי ציפה כדי ליצור רצף שייט. 2. קרן קרחונית איפשרה פיתוח תיירות בפארקים הלאומיים, וכן אתרי סקי. 3. נפליין אזור שטוח שאיפשר פיתוח חקלאי.

העולם המתפתח (עולם שלישי)

10. הגירה
- א. 1. ריבוי טבעי גבוה ושכר נמוך במדינות המתפתחות. 2. שירותי בריאות וחינוך מפותחים בעולם המערבי. 3. איכות חיים גבוהה.
- ב. השפעות על ארצות המוצא: 1. בריחת מוחות. 2. העברת מטבע זר לארצות המוצא. השפעות על ארצות היעד: 1. הפחתה בעלויות עבודה. 2. עליה באבטלה בקרב התושבים המקומיים ותסיסה חברתית כנגד המהגרים.
11. השלטון הקולוניאלי
- א. כלכלה – תהליך תיעוש ופיתוח מרחב חקלאי. ענב – פיתוח תשתית עירונית, ערים קולוניאליות, תרומה להתפתחות המדרג הלקוי, עפ"י חוק העיר הראשה, התפתחות ערי נמל גדולות מאוד. מנהל – תרומה לפיתוח מנהל עצמאי. תרבות – כניסה של תרבות מערבית, שפה, לבוש, השפעה על ארכיטקטורה. אוכלוסיה – עליה ברמת ההשכלה בקרב חלק מהתושבים, ירידה בתמותה. השלכות שליליות: יצירת תלות, ניצול האוכלוסיה ככוח עבודה, ניצול המחצבים של המדינות, עליה בריבוי טיבעי שגוררת בעיות קשות כתהליכי עיור מואצים, מחסור במזון והחרפת מעגל העוני, גידול הפער בין גלעין לשוליים, התפתחות המגורר הלא פרמלי.
- ב. נאו-קולוניאליזם מבטא שלטון עקיף של מדינות העולם המפותח, על מדינות העולם השלישי העצמאיות. כניסת חברות רב לאומיות, חוזים ארוכי טווח, תלות פיננסית וכלכלית במדינות המערב, נציגי החברות הרב לאומיות בתחום החקלאות, הטקסטיל והיהלומים מגלים התערבות פוליטית בשלטון המקומי.
12. גידול האוכלוסיה
- א. מגמות השינוי במדינות המפותחות: יש יציבות ואין שינוי בגידול האוכלוסיה. במדינות מתפתחות יש גידול בולט עד שנת 2025 ומכאן הגידול מתון יותר. הגידול בכלל העולם זהה למדינות המתפתחות.
- ב. 1. שיעור ריבוי טבעי גבוה הנובע מילודה גבוהה וירידה בתמותה בגלל השיפור במערכת הבריאות. 2. אוכלוסיה תתית המעודדת ילודה גבוהה.
- ג. 1. המדינות המתפתחות מגבילות את קצב הריבוי הטבעי באמצעות תכנון המשפחה ופיקוח הילודה. 2. גישה עקיפה הכוללת שיפור רמת ההשכלה ופיתוח מערכת חינוך מודרנית.

גאוגרפיה נושאית - ישובים עירוניים

13. ערים מתמחות
- א. עיר מתמחה – עיר בעלת תפקוד מרכזי אחד המשפיע על % מועסקים גבוה בתחום זה, ועל מתן השרותים שהעיר מספקת לתושביה.
- ב. עיר ביה – מתמחה בכלכלה רבעונית ובה % מועסקים גבוה במשדדי ממשלה ומוסדות ציבור למשל וושינגטון מ.ק. עיר תיירות ובה % מועסקים גבוה במלונאות, מסעדות, מוקדי בידור, מוניות ומתקני נופש למשל לאס וגאס. עיר אוניברסיטאית ובה % גבוה של משכילים, אוכלוסיה צעירה ונטיה לפיתוח תעשיות הייטק למשל אוקספורד באנגליה.

- 14. התפשטות השטח הבנוי**
- א. באמצעות מסילות הברזל יכלו תושבי העיר להתגורר מחוץ לעיר וליומם אליה לצורכי עבודה. השטח הבנוי התפתח לאורך המסילה כשתחנות הרכבת הופכות למע"ר משני. המכונית איפשרה פריסה של מגורים באזורים עירוניים חדשים, נסללה מערכת כבישים לכיוונים שונים דבר שאיפשר את תהליך הפירבור, עד כדי היווצרות אגד ערים.
- ב. 1. מסילות הברזל הם גורם קשיח וקבוע, דבר שמחייב התפתחות לאורכם. דמיון לדגם הגזרתי. 2. מערכת הכבישים גמישה יותר, הקלה על הנגישות והיוממות לכל השטחים שבין המסילות, תהליך ההתפתחות נעשה בהדרגה אל אזורי הפרברים ואל הישובים הכפריים כך שנוצר רצף בינו עירוני המהווה אגד ערים.
- 15. מטרופולין**
- א. 1. הקמת ערי בת מחוץ לאזור המטרופולין תוך פיתוח תשתית תחבורתית וזאת במגמה להקל על לחצי העיור בעיר הגדולה. 2. הקמת ערים חדשות תוך כדי פיזור אוכלוסייה, הקמת תשתיות של תעשייה בריחוק מעיר המטרופולין.
- ב. 1. מתן תעסוקה מגוונת. 2. אספקת שירותים ברמה גבוהה בתחומי החינוך הבריאות, הבידור והקניות. 3. אספקת תוצרת חקלאית טריה אל העיר.
- גאוגרפיה כלכלית**
- 16. מקורות אנרגיה**
- א. הפחם נוצר בתהליך גיאולוגי המכונה קרבוניזציה שבו יערות וצמחייה עברו תהליך רקב בתוך הסלע, בד"כ אזור שעבר תהליך קימוט.
- ב. 1. מזרח אוסטרליה – פיתוח מקורות אנרגיה טרמים, תעשייה כבדה שגררה כלכלה שלשונית, צמיחה של עיר נמל. ליברפול-ברמינגהם – פיתוח עיר תעשייה כבדה, יצור רב של מקורות אנרגיה, מטרידים אקולוגיים כמו זיהום אויר.
- 17. מושגים בגאוגרפיה של התעשייה**
- א. פארק תעשייה – ריכוז תעשיות בעיקר עתירות ידע באזור אחד בעל איכות חיים גבוהה, למשל כפר וורדים באזור תפן.
- ב. מו"פ – שלב פיתוח המוצר בתחום ההייטק, מחייב כח אדם משכיל ומיומן, וממומן ע"י הון סיכון.
1. תעשייה פטרוכימית – תעשייה שחומר הגלם שלה הוא נפט ומייצרת דלקים ושמוני מנוע, בתי הזקוק ממוקמים ליד הנמלים ובסופם של צנורות הנפט.
2. תשלובת פלדה – מפעל גדול בעל יתרון לגודל המשלב את כל מרכיבי היצור תחת קורת גג אחת, כל חומרי הגלם מותכים בכבשן פתוח ולא בתנור רם ובכך חוסכים הוצאות הובלה, כ"א ואנרגיה. התשלובת גרמה להוזלת מחירי המוצר הסופי.
3. מפעלי הרכבה – מפעלים להרכבת מוצרים סופיים, כשהחלפים מיוצרים באזורים אחרים, למשל הרכבת מכוניות במדינות העולם השלישי, תהליך שאינו דורש מיומנות מקצועית גבוהה.
4. רובוטיקה – שלוב מכון מודרני בתהליך יצור, למשל בתעשיית המכוניות בדטרויט דבר המפחית את מספר העובדים ומצמצם עלויות.
- 18. תחבורה ימית**
- א. קשר בין שני גופי מים שלא היו מחוברים בעבר, לעקוף מכשולים בדרך, הצורך להוביל חומרי גלם מאזור הכרייה אל מפעלי התעשייה, פיתוח תיירות.
- ב. תעלת איז'ב מחברת את נמל ניו יורק הממוקם באסטואר עם נהר ההדסון והימות הגדולות. התעלה איפשרה הובלה של תוצרת חקלאית ותעשייתית לניו יורק, גורם מרכזי להתפתחותן של ערים באגמים הגדולים, התפתחות האינטרלנד של נמל ניו יורק.
- חבל שלא נלמד - קזחסטן**
- 1. יחידות נוף**
- א. 1. מישור החוף בצפון הים הכספי נמוך מגובה פני הים כולל נהרות הנשפכים לים הכספי ומקורם באורל, ישנם ביצות ומליחות. 2. צפונית לימת בלקש נמצאת רמה שטוחה עם פסגות בודדות מעל לגובה של 1000 מטר, ישנם עמקים בעלי מדרונות מתונים בין ההרים.
- ב. 2. עיר הבירה
- א. אלמטי ממוקמת בדרום מזרח המדינה, בסמוך למקורות חומרי גלם, בסמוך לנהר אילי שעליו הוקם סכר, רמה שטוחה. הנהר והסכר איפשרו מקור מים לחקלאות, חומרי הגלם הביאו להתפתחות תעשייה ומסחר תוך נגישות טובה למדינות הגובלות עם קזחסטן מדרום.
- ב. 1. עיר בירה חדשה ממוקמת במרכז האזור המיושב כך שהנגישות אליה נוחה מכל חלקי האזור. 2. צומת דרכים המאפשר ניצול יעיל של חומרי גלם לתעשייה, ושיווקם לרוסיה.
3. אקלים
- א. במרכז המדינה שורר אקלים ערבותי ומדברי. כמות המשקעים נעה בין 100-250 מ"מ בשנה. הטמפר' בחודש ינואר נעה בין מינוס 5 למינוס 10, ובקיץ לכ- 25 מעלות, המשרע גדול מאוד.
- ב. מדבר בצל גשם שבו רכסי הרים מונעים חדירה של לחות וענני גשם, לכן יש מיעוט בגשמים והטמפר' קיצונית.
4. כלכלה
- א. 1. פחם מרוכז בצפון מזרח המדינה בסמוך לעיר הבירה החדשה. 2. ברזל נחשף במזרח המדינה ליד קרגנדי. 3. שדות גז בסמוך לים הכספי.
- ב. 1. קזחסטן היא מדינה מתפתחת, % המועסקים בחקלאות גבוה יחסית לעולם המערבי אך % המועסקים בתעשייה דומה למדינות מפותחות, ענפי היצוא כוללים נפט וחומרי גלם ופחות מוצרים מוגמרים. התל"ג מראה על התפתחות המדינה במיוחד לאחר התפרקות ברית המועצות לשעבר.
5. אוכלוסייה
- א. קיימים ריכוזי אוכלוסייה בדרום מזרח המדינה מסביב לבירה הישנה אלמטי, ריכוז גדול בצפון המדינה ובמזרח סביב עיר הבירה החדשה, אוכלוסייה דלילה מאוד קיימת בדרום מערב המדינה סביב ימת ארל והים הכספי.
- ב. 1. ריבוי טבעי בינוי ואוכלוסיית תלויים גבוהה. 2. תוחלת חיים גבוהה אצל הנשים יחסית לגברים. 3. אוכלוסייה יצרנית גדולה שחלקה היגרה אל המדינה.